

~ נקודות משיחות קודש ~ (ספר השיחות תשמ"ט ב עמ' 666)

ש'בְּכָל שְׁעָרֶיךָ קָאֵי עַל שְׂבָעָה שְׁעָרֵי הַגּוֹף' (עינים, אָזְנִים, פֶּה, יָדַיִם וְרַגְלַיִם), שְׁעַל-יָדָם מִתְקַשֵּׁר אָדָם עִם הָעוֹלָם מִסְבִּיבוֹ. יֵשׁ לְמִנּוּת שׁוֹפֵט וְשׁוֹטֵר שְׁפִיפְקוּחוֹ עַל הַכְּנִיסָה וְהִצְיָאָה בְּשְׁעָרִים אֵלּוּ, שְׁתִּהַיִּינָה עַל פִּי הַחֲרוֹת הַתּוֹרָה.

שׁוֹפְטִים וְשׁוֹטְרִים תִּתֶּן לָךְ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ (טז, יח)
שׁוֹפֵט - הֵינּוּ לְמוֹד הַתּוֹרָה כְּדֵי לִידַע אֶת הַמַּעֲשֵׂה אֲשֶׁר יַעֲשׂוּן. **שׁוֹטֵר** - הֵינּוּ מַעֲשֵׂה בְּפֶעַל עַל פִּי תוֹרָה. וְעַל-דֶּרֶךְ-זֶה מְבַאֵר בְּחִסְדוֹת, שְׁשׁוֹפְטִים הֵם חֲב"ד, שְׁשׁוֹפְטִים וּמְנַהִיגִים אֶת הַמַּדוֹת. וְיִמְתַּק עַל פִּי מַה שְׁאִיתָא בְּש"ךְ עַל הַתּוֹרָה,

~ נקודות משיחות קודש ~ (יעוץ לקוטרשיחות חלק ל"ד עמוד 98 – מתוך 'לקראת שבת')

הפקידם של השופטים

הַדִּינִים וְלַבְצַע אֶת עֲנָשָׁם, לְהַלְקוֹת אֶת הַחֲזֵב מִלְּקוֹת וְכִיּוֹצֵא בָּהֶם.

אָבֵל בְּצוּי הַתּוֹרָה עַל מְנוֵי הַשׁוֹטְרִים, פֶּרֶשׁ שְׁעִבּוֹדְתָם הִיא "מִפִּין וְכּוֹפְתִין בְּמִקְל וּבְרִצּוּעָה עַד שְׁיִקְבַּל עָלָיו אֶת דִּין הַשׁוֹפֵט", וְהֵינּוּ לְהַבִּיא לִידֵי כֹף שְׁהָעַם יִקְבְּלוּ עַל עֲצָמָם לְקַיֵּם אֶת דִּינֵי הַשׁוֹפְטִים, אָבֵל אִין לְהֵם שְׁיִכּוּת לְבַצּוּעַ גְּזֵר הַדִּין עֲצָמוֹ.

וְהֵנָּה, אִם הֵינָה עֲנֵן הַשׁוֹטְרִים לְקַיֵּם אֶת גְּזֵר הַדִּין, הֵינָה נִמְצָא שְׁעֵנִן הַמְשֻׁפֵּט בַּתּוֹרָה נִחְלַק לְשְׁנֵי צוּוּיִים: פְּסִיקַת הַדִּין עַל-יְדֵי הַשׁוֹפְטִים, וּבַצּוּעוֹ עַל-יְדֵי הַשׁוֹטְרִים.

אָבֵל כִּיּוֹן שְׁפָל עֲבוֹדַת הַשׁוֹטְרִים הִיא, כְּאָמֹר, לְסִיעַ בְּפֶעַלַת הַשׁוֹפְטִים, אִם-כֵּן מוּבָן שְׁאִין מְנוּיִם שֶׁל הַשׁוֹטְרִים נִחְשָׁב לְמַצּוּהָ בְּפִי-עֲצָמָה, וְנִחְלָלַת בְּמַצּוֹת מְנוֵי שׁוֹפְטִים (רֵאָה סֵפֶר הַמַּצּוֹת הַרַמְבַּ"ם שֶׁרַשׁ י"א).

שׁוֹפְטִים וְשׁוֹטְרִים תִּתֶּן לָךְ

שׁוֹטְרִים – הַרְוִדִין אֶת הָעַם אַחַר מַצּוֹתָם, שְׁמִכִּין וְכּוֹפְתִין בְּמִקְל וּבְרִצּוּעָה עַד שְׁיִקְבַּל עָלָיו אֶת דִּין הַשׁוֹפֵט (טז, יח. וּבִפְרוּשׁ רש"י)

כָּל מְנוֵי הַמַּצּוֹת מְנוֹי אֶת מְנוֵי הַשׁוֹפְטִים וְהַשׁוֹטְרִים כְּמַצּוּהָ אַחַת. וְהִקְשׂוּ הָאֲחֵרוֹנִים עַל-זֶה (בִּיאור הַר"פ פֶּרֶלֶא לְסֵפֶר הַמַּצּוֹת לְרַבִּי סַעֲדִיָּה גֶאוֹן, פְּרִשְׁיּוֹת סוֹף פֶּרֶשׁה א. וְעוֹד) אֲמַאי לֹא מְנַאֵם לְב' מַצּוֹת, שְׁהָרִי הֵם שְׁנֵי מַעֲשִׂים נִפְרָדִים, וּבְאֵרוֹ בְּזֶה בְּאוֹפְנִים שׁוֹנִים.

וְיֵשׁ לוֹמֵר, שְׁמִדְיוֹק לְשׁוֹן רש"י בְּפֶרֶשׁוֹ כֵּאֵן יִתְבַּאֵר הַעֲנָן בְּפִשְׁטוֹת.

דְּהֵנָּה לְעִיל עַל הַפְּסוּק (א, טו) "וְאָקַח גו' וְשׁוֹטְרִים לְשִׁבְטֵיכֶם" פֶּרֶשׁ רש"י: "אֵלּוּ הַכּוֹפְתִין וְהַמִּכִּין בְּרִצּוּעָה עַל פִּי הַדִּינִין", שְׁתַּפְּקִיד הַשׁוֹטְרִים אִז הֵינָה לְקַיֵּם אֶת פְּסֵק

~ נקודות משיחות קודש ~ (יעוץ בספר השיחות תנש"א חלק ב עמוד 780 ואילך בארוכה – מתוך 'לקראת שבת')

בטול השופטים לעתיד לבוא

הַשׁוֹפֵט, יְכוֹל הוּא לְקַיְמוֹ מְרֻצוֹן, וְהוּא עַל-יְדֵי "יֹעֲצִין", שְׁמִסְבִּיר לְאָדָם שְׁ"עֲצָה טוֹבָה" הִיא, וְטוֹב לוֹ - לְקַיֵּם אֶת דְּבָרֵי הַשׁוֹפֵט.

וְעַל-פִּי-זֶה יוֹבְנוּ שְׁנוּיֵי הַלְשׁוֹנוֹת, דְּבַזְמַן הַגְּלוּת, הַיִּצָּר הָרַע מִפְּתָה אֶת הָאָדָם לְעַבּוֹר עַל פְּסִיקַת דִּין הַתּוֹרָה, וְהָאָדָם אֵינּוּ רוֹצֵה לְקַיְמָם, וְלָכֵן צְרִיכִים לְ"שׁוֹטֵר".

אִךְ לְעֵת־לְבָא כְּשִׁיתְקַיֵּם הַיְעוּד (זְכוּיָה יג, ב) "וְאֵת רוּחַ הַטְּמָאָה אֲעִבִיר מִן הָאָרֶץ", וְתִבְטַל מִצִּיאוֹת הָרַע, לֹא נִצְטַרֵּף לְשׁוֹטֵר. כִּי אִךְ שָׁגַם אִז הֵינָה "אֲשִׁיבָה שׁוֹפְטִין", שֶׁהַשׁוֹפְטִים וְהַבֵּית דִּין יִפְסְקוּ לְקַיֵּם מִשְׁפָּטֵי וְהוֹרָאוֹת הַתּוֹרָה, וְקַיֵּם דְּבָרָיו מְרֻצוֹנָה טוֹב – בְּבַחֲיִית "יֹעֲצִין".

שׁוֹפְטִים וְשׁוֹטְרִים תִּתֶּן לָךְ בְּכָל-שְׁעָרֶיךָ (טז, יח)

אֶחָד מִיְעוּדֵי הַגְּאוּלָּה (בְּהַפְּטֵרַת פְּרִשְׁתָּנוּ) הוּא "וְאֲשִׁיבָה שׁוֹפְטִין בְּכִרְאִישׁוֹנָה וְיֹעֲצִין בְּכַתְחֻלָּה". וְיֵשׁ לְעֵין מַדּוּעַ הַשְּׁמִיט הַנִּבְיָא "שׁוֹטְרִים", וְהוֹסִיף "יֹעֲצִין".

וְיֵשׁ לוֹמֵר הַבְּאוּר בְּזֶה:

שׁוֹפְטִים הֵם הַדִּינִין הַפּוֹסְקִים אֶת הַדִּין. וְשׁוֹטְרִים הֵם "הַרְוִדִין אֶת הָעַם אַחַר מַצּוֹתָם, שְׁמִכִּין וְכּוֹפְתִין בְּמִקְל וּבְרִצּוּעָה עַד שְׁיִקְבַּל עָלָיו אֶת דִּין הַדִּין" (לְשׁוֹן רש"י עַל הַפְּסוּק). וְנִמְצָא שְׁאִף שֶׁהַשׁוֹפֵט פּוֹסֵק אֶת הַדִּין וְגוֹזֵר עַל הָאָדָם לְקַיְמוֹ, יְכוֹל לְהִיֵּת שְׁלֵא רֹצֵה הָאָדָם לְעֲשׂוֹתוֹ. וְלָכֵן צְרִיכִים לְשׁוֹטֵר הַמְּכַה וְכּוֹפֵה בְּרִצּוּעָה שְׁיִקְיֵמוּ אֶת פְּסֵק הַדִּין בְּפֶעַל. אִךְ גַּם כְּשֶׁהָאָדָם אֵינּוּ מְבִיין מַעֲצָמוֹ מַדּוּעַ לְקַיֵּם אֶת גְּזֵרַת

יט לֹא תִצְלִי דִין לֹא תִשְׁתַּמּוּדַע אֲפִין וְלֹא תִקְבַּל שְׁחָדָא אֲרִי שְׁחָדָא מְעוֹר עֵינֵי חִפְמִיזִין וּמְקַלְקַל פְּתַגְמֵי תְרִיצִין:

(יט) לֹא-תִפְתָּה מִשְׁפָּט לֹא תִכָּר פְּנִים וְלֹא-תִתְקַח שְׁחָד כִּי הַשְׁחָד יַעוֹר עֵינֵי חֲכָמִים וַיִּסְלַף דְּבָרֵי צְדִיקִים:

רַךְ לְזֶה וְקָשָׁה לְזֶה, אֶחָד עוֹמֵד וְאֶחָד יוֹשֵׁב, לְפִי שְׁפִשְׂרוּאָה זֶה שְׁהַדִּין מְכַבֵּד אֶת חֲבֵרוֹ, מְסַתְּמִין

כִּי-לֹא תִפְתָּה מִשְׁפָּט • כְּמִשְׁמַעוֹ. לֹא תִכָּר פְּנִים • אִף בְּשַׁעַת הַטְּעֵנוֹת, אֲזַהֲרָה לְדִין שְׁלֵא יֵהָא